

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 03 Haziran 2026

Sayı : 19225

45317

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
02.06.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa il merkezi ile Akçakale, Birecik, Bozova, Ceylanpınar, Eyyübiye, Halfeti, Haliliye, Harran, Hilvan, Karaköprü, Siverek, Suruç ve Viranşehir ilçelerinin tamamında son aylarda sinek, sivrisinek ve çeşitli haşere türlerinde olağanüstü bir artış yaşandığı yönünde vatandaşlardan yoğun şikâyetler gelmektedir.

Özellikle yaz mevsiminin başlaması ve hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerine çıkmasıyla birlikte sinek ve haşere yoğunluğu günlük yaşamı olumsuz etkileyecek boyutlara ulaşmıştır. Vatandaşlar evlerinin kapı ve pencerelerini açamadıklarını, balkon ve bahçelerini kullanamadıklarını, çocukların açık alanlarda oynayamadığını, yaşlıların ve kronik hastalığı bulunan bireylerin ciddi mağduriyet yaşadığını ifade etmektedir.

Şanlıurfa'nın birçok mahallesinde, kırsal yerleşim alanlarında, sulama kanalları çevresinde, dere yataklarında, açık atık alanlarında ve su birikintilerinin bulunduğu bölgelerde sinek ve haşere popülasyonunun kontrol edilemez seviyelere ulaştığı belirtilmektedir. Vatandaşlar tarafından Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerine yüzlerce başvuru yapılmasına rağmen mevcut ilaçlama çalışmalarının yetersiz kaldığı, bazı bölgelerde ise düzenli ilaçlama yapılmadığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır.

Sivrisinek ve haşerelerin yalnızca yaşam konforunu bozmadığı, aynı zamanda çeşitli bulaşıcı hastalıkların yayılmasına zemin hazırlayabildiği bilinmektedir. Dünya Sağlık Örgütü verileri de dikkate alındığında, vektör kaynaklı hastalıklarla mücadelede yerel yönetimlerin ve merkezi idarenin koordineli çalışması büyük önem taşımaktadır.

Şanlıurfa'da özellikle tarımsal sulamanın yoğun olduğu bölgelerde, açık kanal sistemleri çevresinde, düzensiz atık depolama alanlarında ve altyapı eksikliklerinin bulunduğu yerleşim alanlarında sinek ve haşere oluşumunu artıran çevresel risklerin bulunduğu yönünde çok sayıda şikâyet mevcuttur.

Anayasa'nın 56'ncı maddesinde herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı maddede çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ortak görevi olarak tanımlanmıştır. Bunun yanında Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkı ile 5'inci maddesinde devlete yüklenen kişilerin refahını, huzurunu ve sağlığını koruma yükümlülüğü birlikte değerlendirildiğinde, sinek ve haşere kaynaklı çevre ve halk sağlığı sorunlarının önlenmesi kamu otoritelerinin temel sorumlulukları arasındadır.

Şanlıurfa genelinde yaşanan bu sorunun nedenlerinin ortaya çıkarılması, yürütülen mücadele çalışmalarının etkinliğinin değerlendirilmesi ve vatandaşların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının korunması amacıyla aşağıdaki soruların cevaplandırılması kamu yararı açısından zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa il merkezi ile Akçakale, Birecik, Bozova, Ceylanpınar, Eyyübiye, Halfeti, Haliliye, Harran, Hilvan, Karaköprü, Siverek, Suruç ve Viranşehir ilçelerinde 2024, 2025 ve 2026 yıllarında sinek ve haşere şikâyeti nedeniyle ilgili kurumlara yapılan başvuru sayısı kaçtır?
2. Bakanlığınızın Şanlıurfa genelinde sinek ve haşere yoğunluğuna ilişkin yaptığı herhangi bir inceleme veya denetim çalışması bulunmakta mıdır?
3. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyeleri tarafından yürütülen ilaçlama faaliyetleri hangi sıklıkla denetlenmektedir?
4. Şanlıurfa genelinde son üç yılda sinek ve haşere mücadelesi için ayrılan bütçe ne kadardır?
5. İlçeler bazında ilaçlama çalışmalarında görev yapan personel, araç ve ekipman sayısı nedir?
6. Sulama kanalları, dere yatakları, atık depolama alanları ve su birikintileri gibi riskli bölgelerde hangi önleyici tedbirler alınmıştır?
7. Şanlıurfa genelinde sinek ve haşere artışının nedenlerine ilişkin bilimsel veya teknik bir araştırma yapılmış mıdır?
8. Halk sağlığını tehdit eden bu durum nedeniyle ilgili belediyeler hakkında herhangi bir idari inceleme veya denetim gerçekleştirilmiş midir?
9. Bakanlığınız tarafından Şanlıurfa genelinde kapsamlı bir sinek ve haşereyle mücadele programı veya acil eylem planı hazırlanmakta mıdır?
10. Vatandaşların sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının korunması amacıyla kısa, orta ve uzun vadede alınması planlanan tedbirler nelerdir?